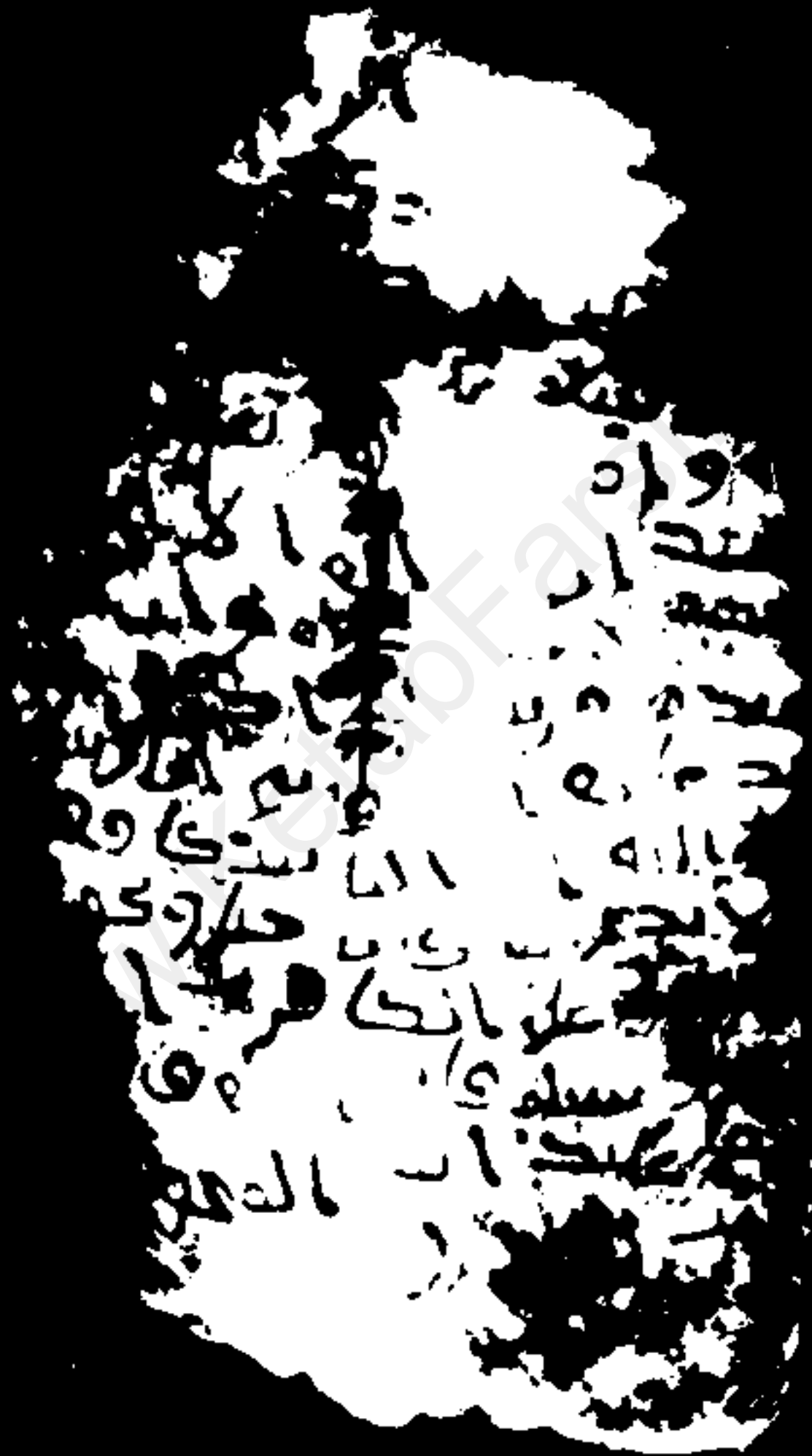

نامہ ماویہا نہامی کیمیاسی حضرت محمد ^ص

و اسناد صدر اسلام

تحقیق و گرد آورده د کتر محمد حمید اللہ

ترجمہ د کتر سید محمد حسینی

کتاب سال ۱۳۷۵

کتاب سال ۱۳۷۵

نامه‌ها و پیمانهای سیاسی
حضرت محمد (ص)

و
اسناد صدر اسلام

www.KetabFarsi.com

نامه‌ها و پیمانهای سیاسی حضرت محمد (ص)

و
اسناد صدر اسلام

تحقیق و گردآوری دکتر محمد حمیدالله
ترجمه دکتر سید محمد حسینی

سروش
تهران ۱۳۷۷

حمیدالله، محمد، ۱۹۰۸ -
نامه‌ها و پیمانهای سیاسی حضرت محمد (ص) و
اسناد صدر اسلام: تحقیق و گردآورده محمد
حمیدالله، ترجمه محمد حسینی، - [ویرایش ۲] -
تهران: سروش (انتشارات صدا و سیما)، ۱۳۷۶،
۸۰۰ ص.، نقشه، نمونه.

بها: ۲۴۰۰ ریال. : X - 334 - 435 - 964 ISBN
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا، فهرست‌نویسی
پیش از انتشار).

عنوان اصلی: مجموعه الوثائق السياسية
پشت جلد به انگلیسی: Muhammad Hanid al-Ishraqi
The political letters and treaties of the
Prophet Mohamad and the documents of early
Islam.

کتابنامه: ص. [۷۰۱] - ۷۲۷: هم-پندیس به صورت
ریزنویس.

چاپ دوم.

۱. محمد (ص). پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت -
۱ ا.ق. - نامه‌ها و پیمانها، ۲. کشورهای اسلام -
تاریخ - از آغاز تا ا.ق. - روابط خارجی -
پیمان نامه‌ها، ۳. اسلام - تاریخ - از آغاز تا
ا.ق. - اسناد و مدارک، ۴. حسینی، محمد، ۱۳۱۵ -
مترجم، ب. صدا و سیما، جمهوری اسلامی
تهران، انتشارات سروش، ج. عنوان.

۲۹۷/۲۱۵

۳۰۴۱ ج ۶ / ۱۴۲ / ۱۳۷۶

۶۸۳۳-۶۷۶ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

تهران، خیابان استاد مطهری، تقاطع خیابان دکتر مفتاح، ساختمان جام جم

مرکز پخش: مجتمع فرهنگی سروش، معاونت بازرگانی، ۶۴۰۴۲۵۵

عنوان: نامه‌ها و پیمانهای سیاسی حضرت محمد (ص) و اسناد صدر اسلام

تحقیق و گردآورنده: دکتر محمد حمیدالله

مترجم: دکتر سید محمد حسینی

چاپ اول: ۱۳۷۴

چاپ دوم: ۱۳۷۷

این کتاب در سه هزار نسخه در چاپخانه انتشارات سروش لیتوگرافی،

چاپ و صحافی شد.

همه حقوق محفوظ است.

شابک: X - 334 - 435 - 964 ISBN

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۲۶	مقدمه مترجم بر چاپ دوم
۲۸	مقدمه مترجم
۵۹	مقدمه چاپ پنجم
۶۱	مقدمه چاپ چهارم
۶۴	مقدمه چاپ سوم
۷۰	مقدمه چاپ دوم
۷۲	مقدمه چاپ نخست
۸۳	نشانه‌های اختصاری

تصویر اصل نامه‌های پیامبر(ص) به سران کشورها و فرمانروایان:

۱۴۷	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به نجاشی پادشاه حبشه (پ: ۲۱)
۱۵۴	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به هراکلیوس (پ: ۲۶)
۱۶۶	- تصویر اصل نامه منسوب به پیامبر(ص)، به حنینا و مردم خیبر و مِثْنَا (پ: ۳۴)
۱۸۳	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به مقوقس (پ: ۴۹)
۱۸۸	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به خسرو پادشاه ایران (پ: ۵۳)
۱۹۴	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به مُنْزِرِ بْنِ سَاوِی فرمانروای بحرین (پ: ۵۷)
۲۱۲	- تصویر اصل نامه پیامبر(ص) به جِیْفَر و عَیْدِ پسران الجَلَنْدِی (پ: ۷۶)
۲۷۱	- تصویر اصل نامه پاسخ پیامبر(ص) به حارث بن عبدکلال (پ: ۱۰۹)

بخش نخست

روزگار پیش از هجرت پیامبر(ص)

- ۸۷ نامه به نجاشی دربارهٔ مسلمانانی که به حبشه کوچ کرده بودند
- ۸۷ اقطاع پیامبر(ص) برای داریان
- ۸۸ قطع رابطهٔ قریش با خویشان نزدیک پیامبر(ص)
- ۸۹ پیمان عقبهٔ نخست
- ۹۰ بیعت در عقبهٔ دوم
- ۹۲ بیعت در عقبهٔ سوم
- ۹۵ نامهٔ انصار به پیامبر خدا (ص) و درخواست معلم از وی
- ۹۶ فرمان پیامبر(ص) به مُصَنَّب در مدینه، برای گزاردن نماز آدینه
- ۹۷ امان‌نامه برای سُرَافَة

بخش دوم

روزگار پیامبر(ص) پس از هجرت:

- ۱۰۱ متن عربی پیمان صلح مدینه
- ۱۰۶-۱۱۱ پیمان صلح مدینه
- ۱۱۲ تعیین حَرَم مدینه
- ۱۱۳ سرشماری مردمان
- ۱۱۴-۱۱۵ نامه‌نگاری کافران مکه با منافقان مدینه و یهود
- ۱۱۵-۱۱۶ عبدالله بن جَحْش در کمین قریش
- ۱۱۶ عباس، پیامبر(ص) را از حملهٔ اُحُد آگاه می‌سازد.

- ۱۱۷-۱۱۸ برانگیختن انصار به دشمنی پیامبر (ص) و پاسخ انصار
- ۱۱۸ نامه پیامبر (ص) به عباس عم خویش
- ۱۱۹ نامه ابوسفیان به پیامبر (ص) پیش از جنگ خندق
- ۱۲۱-۱۲۲ نامه ابوسفیان به پیامبر (ص) هنگام جنگ خندق
- ۱۲۲ سازش با غطفان
- ۱۲۳ فرمان نامه‌ای به ثمامه بن أثال
- ۱۲۶ مبادله رهاورد میان پیامبر (ص) و ابوسفیان
- ۱۲۶-۱۲۷ متن عربی صلح حدیبیه
- ۱۲۷-۱۳۰ پیمان صلح یا آتش بس حدیبیه
- ۱۳۰-۱۳۱ نامه قریش به پیامبر (ص)
- ۱۳۱-۱۳۲ پیامبر (ص) خالد بن ولید را به اسلام فرامی خواند.
- ۱۳۲-۱۳۳ نامه قریش به پیامبر خدا (ص)
- ۱۳۲-۱۳۳ نامه عمر به مسلمانان ناتوان در مکه
- ۱۳۲-۱۳۳ فرمان پیامبر (ص) به ابوبصیر
- ۱۳۳ نامه پیامبر (ص) به قریش
- ۱۳۳-۱۳۴ نامه حاطب به قریش
- ۱۳۴-۱۳۷ خطبه پیامبر (ص) در روز گشودن مکه
- ۱۳۸ پیمان با یهود مدینه
- ۱۳۸-۱۳۹ نامه پیامبر (ص) به یهود خیبر
- ۱۳۹-۱۴۰ نیز به یهود خیبر
- ۱۴۰-۱۴۱ سهمهای اموال خیبر
- ۱۴۱-۱۴۲ تقسیم گندم خیبر
- ۱۴۲-۱۴۳ عمر بن خطاب دارایی خود از اموال خیبر را وقف می کند.
- ۱۴۳-۱۴۴ امان نامه برای یهود بنی عادیا
- ۱۴۴-۱۴۵ مستمری برای یهود بنی عریض
- ۱۴۵ نامه به نجاشی درباره مهاجران حبشه
- ۱۴۵-۱۴۶ متن عربی نامه پیامبر (ص) به نجاشی پادشاه حبشه
- ۱۴۶-۱۵۰ نامه پیامبر (ص) به نجاشی
- ۱۵۰ نیز به نجاشی
- ۱۵۱ پاسخ نجاشی به پیامبر (ص)

- ۱۵۲ نیز به نجاشی
- ۱۵۲ نامه نجاشی به پیامبر (ص)
- ۱۵۳ نامه‌های دیگر از نجاشی به پیامبر (ص)
- ۱۵۴-۱۵۵ متن عربی نامه پیامبر (ص) به هراکلیوس امپراتور روم
- ۱۵۵-۱۵۶ نامه پیامبر (ص) به هراکلیوس
- ۱۵۷ نامه‌های دیگر به امپراتور روم
- ۱۵۷ پاسخ امپراتور روم به پیامبر (ص)
- ۱۵۸-۱۶۰ نامه‌های دیگر به هراکلیوس و پاسخ آن
- ۱۶۰-۱۶۱ به اسقف روم در قسطنطنیه
- ۱۶۱-۱۶۲ به اسقف ایلنه و مردم آن
- ۱۶۳ نامه ابن العلماء فرمانروای ایلنه به پیامبر (ص) و پیمان پیامبر با مردم ایلنه
- ۱۶۴-۱۶۵ پیمانهای پیامبر (ص) با مردم جزباء و اذرح
- ۱۶۵-۱۶۷ پیمان پیامبر (ص) با مردم مقنا
- ۱۶۷-۱۶۸ متن عربی پیمان پیامبر با مردم مقنا
- ۱۶۸-۱۷۰ روایتی دیگر از پیمان مقنا
- ۱۷۱ نوشته‌ای نادرست و منسوب به پیامبر (ص)، درباره برداشتن سرگزیت (جزیه)
- ۱۷۲ نامه فروه پسر عمرو به پیامبر (ص)
- ۱۷۲-۱۷۳ پاسخ پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) به فروه
- ۱۷۳ نامه به حارث بن ابی شمر غسانی
- ۱۷۴ نامه پادشاه غسان به کعب بن مالک
- ۱۷۴-۱۷۵ مکاتبه با جبلة بن الأیهم غسانی
- ۱۷۵-۱۷۶ پیمان با بنی ثعلبه از غسان
- ۱۷۶ برای قبیله خدس از نخم
- ۱۷۷ به زیادبن جهور نخمی
- ۱۷۷-۱۷۸ اقطاع برای داریان از قبیله نخم
- ۱۷۸-۱۷۹ تجدید پیمان پیشین
- ۱۷۹-۱۸۰ روایتی دیگر از متن پیشین (تنفیذ پیمان به وسیله ابوبکر)
- ۱۸۰ نیز از ابوبکر به داریان
- ۱۸۱ از ابوبکر به فرمانده سپاه شام درباره داریان
- ۱۸۱ اقطاع پاره‌ای از سرزمین روم برای ابو ثعلبه

- ۱۸۲ نامه درخواست کمک عمرو بن عاص به پیامبر
- ۱۸۲ برای بنی جَعیل از قبیله بَلِیَ
- ۱۸۴ متن عربی نامه پیامبر (ص) به مَقْوِس وزیر هراکلیوس و فرماندار اسکندریه مصر
- ۱۸۴-۱۸۵ نامه به مَقْوِس
- ۱۸۶ پاسخ مَقْوِس به پیامبر (ص)
- ۱۸۶-۱۸۷ روایتی دیگر از نامه پیامبر (ص) به مَقْوِس
- ۱۸۷ روایتی دیگر از پاسخ مَقْوِس
- ۱۸۹ متن عربی نامه پیامبر به خسرو شاه ایران
- ۱۹۰-۱۹۱ نامه پیامبر (ص) به خسرو پرویز
- ۱۹۱ نیز نامه‌ای به خسرو
- ۱۹۱-۱۹۲ پاسخ خسرو به پیامبر (ص)
- ۱۹۲ به هرمان کارگزاران خسرو
- ۱۹۲ به نَفَاثَة بن قَرَوَه کُؤلی پادشاه سماوه
- ۱۹۳ به مُنذِر بن ساوی عبیدی، کارگزار خسرو در بحرین
- ۱۹۵ متن عربی نامه‌ای دیگر از پیامبر (ص) به مُنذِر بن ساوی
- ۱۹۵-۱۹۶ نامه‌ای دیگر به منذر بن ساوی
- ۱۹۷ نامه منذر به پیامبر (ص)
- ۱۹۷-۱۹۸ نیز نامه پیامبر (ص) به منذر
- ۱۹۸ برای علاء خضرمی درباره زکات
- ۱۹۹ به علاء خضرمی درباره درخواست فرستادن نمایندگان
- ۱۹۹ نامه نگاری میان علاء خضرمی و پیامبر (ص)
- ۲۰۰-۲۰۱ نامه نگاری با مردم هَکَر (بحرین، الأُخْساء امروز)
- ۲۰۱ فرمان پیامبر (ص) به منذر درباره زردشتیان هَکَر (هَکَر)
- ۲۰۱ نیز به منذر
- ۲۰۲ نیز به منذر
- ۲۰۲ از پیامبر (ص) به کارگزار خود نزد منذر بن ساوی
- ۲۰۳ از علاء بن خضرمی به پیامبر (ص)
- ۲۰۳ به اَسِيْخْت کارگزار خسرو در بحرین
- ۲۰۴ به مردم عُمان و بحرین
- ۲۰۴-۲۰۵ نیز به اسپهبدان

- ۲۰۵ به هلال فرمانروای بحرین
- ۲۰۶ مکاتبه با هُوَثة بن علی (رهبر یمامه)
- ۲۰۷ به ثمامه بن اثال فرمانروای یمامه
- ۲۰۷-۲۰۸ اقطاعی برای مُجاعة یمامی
- ۲۰۸ نیز برای مُجاعة
- ۲۰۹ از خالد بن ولید برای مُجاعة و همراهان او
- ۲۰۹-۲۱۰ نامه پیامبر (ص) به قبیله عبدالقیس (در بحرین)
- ۲۱۰-۲۱۱ نیز برای عبدالقیس
- ۲۱۱ به شیب بن قره
- ۲۱۱ به صُحار بن عباس
- ۲۱۲ به مُشمرج بن خالد سعدی
- ۲۱۳ متن عربی نامه پیامبر (ص) به جیفر و عبد پسران الجُندی
- ۲۱۳-۲۱۵ نامه پیامبر (ص) به جیفر و عبد
- ۲۱۵ نامه به مردم دما (روستایی است در عُمان)
- ۲۱۶ برای نمایندگان ثماله و الحدان (در عُمان)
- ۲۱۶-۲۱۷ به قبیله اُزد دبا
- ۲۱۷-۲۱۸ نامه خالد به پیامبر (ص)
- ۲۱۸ پاسخ پیامبر به خالد بن ولید
- ۲۱۹ نامه‌ای به نجران و همدان و مکاتبه با علی (ع) در یمن
- ۲۲۰ نوشته استفتاء علی (ع) از یمن به پیامبر (ص)
- ۲۲۱ برای بنی ضیاب از بلحارث
- ۲۲۱ برای یزید بن طفیل از قبیله بلحارث
- ۲۲۲ برای بنی قنان از بلحارث
- ۲۲۲ برای عبد یغوث از بلحارث
- ۲۲۳ برای بنی زیاد از بلحارث
- ۲۲۳ برای یزید بن المُخجل از بلحارث
- ۲۲۴ برای بنی قنان پسر یزید از بلحارث
- ۲۲۴ برای عاصم بن حارث از بلحارث
- ۲۲۵ نامه پیامبر برای بنی قره از بنی نهد
- ۲۲۵ برای ذی‌الفصه از قبیله نهد

- ۲۲۶-۲۲۷ برای طَهْفَةَ بن زُهَير و کسان او از بنی نَهْد
به جُفینه از بنی نَهْد
- ۲۲۷ فراخواندن اسقفهای نَجْران به اسلام
- ۲۲۷-۲۲۸ پیمان پیامبر با ترسایان نَجْران
- ۲۲۸-۲۳۰ برای ابو حارث بن علقمه اسقف نَجْران
- ۲۳۰-۲۳۱ دو نسخه از نوشته پیامبر (ص) به نجرانیان
- ۲۳۱-۲۴۰ تجدید پیمان نجرانیان به دست ابوبکر
- ۲۴۱ نامه عمر به مردم نَجْران
- ۲۴۲ نامه عمر به مردم نَجْران هنگام کوچ دادن ایشان
- ۲۴۳ فرمان عمر به کارگزار خویش درباره نجرانیان
- ۲۴۴ پیمان عمر با ترسایان مدائن و پارس
- ۲۴۵-۲۴۶ نامه عثمان به نماینده خویش درباره نجرانیان
- ۲۴۷ تجدید پیمان نجرانیان از سوی علی (ع)
- ۲۴۸ فرمان پیامبر به استانداران
- ۲۴۸-۲۵۱ فرمان پیامبر (ص) برای کارگزاران زکاتها
- ۲۵۱-۲۵۲ نامه ابوبکر به انس کارگزار بحرین
- ۲۵۲-۲۵۴ نامه عمر بن خطاب درباره زکاتها
- ۲۵۴ متن عربی فرمان پیامبر (ص) به عمرو بن حَزْم
- ۲۵۵-۲۵۶ فرمان پیامبر به عمرو بن حَزْم
- ۲۵۶-۲۵۹ پیوست فرمان پیشین
- ۲۵۹-۲۶۰ نیز به عمرو بن حَزْم
- ۲۶۱ به باذان پارسی پادشاه یمن
- ۲۶۱ آموزشهایی به معاذ بن جبل
- ۲۶۲-۲۶۵ دستور ستاندن زکات عسل از مردم یمن
- ۲۶۶ به مالک بن کفالنس و مُصَعِبیان
- ۲۶۶ به پادشاهان یمن
- ۲۶۷ پاسخ حِمیریان به پیامبر (ص)
- ۲۶۸ نامه پاسخ پیامبر به فرزندان عبد کلال
- ۲۶۸-۲۷۲ به عَرِیب بن عبد کلال
- ۲۷۲ به فَهْدِ حَمیری یا فَهْدِ حَضْرَمی
- ۲۷۳

- ۲۷۳ به عبدالعزیز بن سیف بن ذی یزن جمیری
- ۲۷۳-۲۷۷ به شَرخَبیل بن عبدکلال و جز او
- ۲۷۷ فرمان پیامبر (ص) درباره زکات
- ۲۷۸ نامه پیامبر به مردم یمن
- ۲۷۸-۲۷۹ نامه پیامبر به عمیر یکی از سران همدان
- ۲۷۹ نیز نامه‌ای به همدان
- ۲۸۰ پیمان پیامبر برای قیس همدانی
- ۲۸۱ فرمان پیامبر (ص) برای مالک بن النَّمط و قوم وی از قبیله همدان
- ۲۸۲ به ضمام بن زید همدانی
- ۲۸۲ به قیس بن نَمط همدانی از حبی
- ۲۸۲-۲۸۳ برای عَنک نُوحَیوان از مردم یمن
- ۲۸۳ به فروة بن مسیک درباره زکاتها
- ۲۸۳-۲۸۴ فرمان پیامبر (ص) برای رُهاویان
- ۲۸۴ به جعفی قبیله‌ای از مَنحج
- ۲۸۵ برای معدی کرب بن اَبَرَهه
- ۲۸۵ به بنی عمرو از جمیر
- ۲۸۶ برای ابومِکَنف عبدرضا خولانی
- ۲۸۶ به ابوجحیفه وَهَب السَّوَّائی
- ۲۸۶-۲۸۷ برای خالد بن ضِماد از (قبیله) اُزد
- ۲۸۷ برای ابوراشد عبدالرحمن اُزدی
- ۲۸۷-۲۸۸ برای جُناده اُزدی
- ۲۸۸ برای بارق اُزدی
- ۲۸۸ به ابوظبیان اُزدی غامدی
- ۲۸۹ نیز به ابوظبیان
- ۲۸۹ نیز برای ابوظبیان اُزدی
- ۲۹۰ برای عمرو بن عبدالله اُزدی
- ۲۹۰ به قبیله غامد
- ۲۹۰-۲۹۱ برای قبیله بارق
- ۲۹۱ برای قیس بن حُصَین از قبیله مازن
- ۲۹۱-۲۹۳ نامه پیامبر به مُطَرَف مازنی درباره زنِ اَعشى شاعر

- ۲۹۳ برای اُرطاة بن کعب
 ۲۹۳ برای اُرَقم بن کعب
 ۲۹۴ برای زُرارة بن قیس
 ۲۹۴ برای قیس بن عمرو
 ۲۹۴-۲۹۵ برای جهیش بن انیس ازدی
 ۲۹۵ برای رَبِیعَة بن ذی المَرَحَب
 ۲۹۶ برای وائل بن حُجر حَضْرَمِی
 ۲۹۷ نیز برای وی (مهاجر بن ابی آمنه)
 ۲۹۷-۳۰۰ نیز برای وائل بن حُجر
 ۳۰۰ نیز برای وائل
 ۳۰۱ برای مسعود بن وائل حَضْرَمِی
 ۳۰۱ برای رَبِیعَة بن لَهْیَعَة حَضْرَمِی
 ۳۰۱-۳۰۲ برای قَهْرَمِی بن الایْیَض
 ۳۰۲-۳۰۳ برای ذَهِب بن قِرْضَم و کسان وی
 ۳۰۳ به بنی معاویه از قبیله کِنْدَه
 ۳۰۳-۳۰۴ برای فردی ناشناخته
 ۳۰۴ به قبیله بکر بن وائل
 ۳۰۴ نیز برای بکر بن وائل
 ۳۰۵ برای عَدِی بن شَرَحِیل از بنی عامِر بن نُحَیل
 ۳۰۵ برای اُخْمَر بن معاویه فرستاده قبیله تَمِیم
 ۳۰۶ نامه نگاری اُکْتَم بن صَفِیّ با پیامبر خدا (ص)
 ۳۰۷ برای پیرمردی از بنی تَمِیم
 ۳۰۷-۳۰۸ فرمان پیامبر برای قَبِیْلَة تَمِیمِی دختر مَخْرَمَه
 ۳۱۰ برای اُقْرَع بن حایس تَمِیمِی
 ۳۱۰ نامه پیامبر (ص) برای اُقْرَع و عَیْنَه
 ۳۱۱ برای سریع بن حاکم سَعْدِی تَمِیمِی
 ۳۱۱ برای قَتَادَة بن الِاعْوَْر بن سَاعِدَة تَمِیمِی
 ۳۱۱ برای مسلم بن حارث تَمِیمِی
 ۳۱۲ نامه پیامبر (ص) برای مسلم بن حارث تَمِیمِی
 ۳۱۲ برای ایاس بن قَتَادَة

- ۳۱۲-۳۱۳ اقطاع پیامبر (ص) برای اوفی بن موله غنبری
- ۳۱۳ زنهارنامه پیامبر (ص) برای مالک و قیس ...
- ۳۱۴ برای ساعده تمیمی
- ۳۱۴ اقطاع پیامبر (ص) برای حصین بن شتمت تمیمی
- ۳۱۵ به خراش بن جحش بن عمرو عبسی
- ۳۱۵ زنهارنامه پیامبر (ص) برای بنی زرعه و بنی الربعه
- ۳۱۶ فرمان پیامبر (ص) برای عمرو بن مقبل ...
- ۳۱۶-۳۱۷ نیز برای بنی الجرْمز
- ۳۱۷ اقطاع پیامبر (ص) برای عوسجه بن حرمله
- ۳۱۸ فرمان پیامبر (ص) برای بنی شمع از جهینه
- ۳۱۸ نیز فرمانی برای بنی جهینه
- ۳۱۹ فرمانی دیگر برای بنی جهینه
- ۳۱۹ برای جحدم بن فضاله جهنی
- ۳۲۰ پیمان با بنی ضمیره و بنی مذلج
- ۳۲۰-۳۲۱ پیمان پیامبر (ص) با بنی ضمیره
- ۳۲۱ پیمان پیامبر (ص) با مجدی بن عمرو سرور بنی ضمیره
- ۳۲۲ پیمان پیامبر (ص) با بنی غفار
- ۳۲۲-۳۲۳ پیمان پیامبر (ص) با نعیم بن مسعود اشجعی
- ۳۲۳-۳۲۴ اقطاعی برای بلال پسر حارث مزی
- ۳۲۴ نیز برای بلال بن حارث
- ۳۲۴-۳۲۵ اقطاعی دیگر برای بلال بن حارث
- ۳۲۵-۳۲۶ پیمان با قبیله اسلم
- ۳۲۶ روایتی دیگر از پیمان نامه بالا
- ۳۲۷ فرمان پیامبر (ص) برای حصین بن اوس
- ۳۲۷ فرمان پیامبر (ص) برای قبیله اسلم
- ۳۲۸ برای عمر بن اقصی اسلمی
- ۳۲۸ برای ماعز بن مالک اسلمی
- ۳۲۸-۳۳۰ تجدید پیمان با خزاعه
- ۳۳۰-۳۳۱ نیز پیمان با خزاعه
- ۳۳۱ به بئر بن سفیان خزاعی

- به بُدیل بن وُرَقاء خُزاعی
 ۳۳۲ نوشته پیامبر (ص) برای بُدیل بن وُرَقاء
 ۳۳۳ نامه پیامبر (ص) برای گروهی در کوههای یتهامه
 ۳۳۳-۳۳۴ فرمان پیامبر (ص) برای بنی ضَبیب از قبیله جُذام
 ۳۳۴-۳۳۵ فرمان پیامبر (ص) برای مالک بن أُمَر جُذامی
 ۳۳۵ فرمان پیامبر (ص) برای رفاعه بن زید جُذامی
 ۳۳۶ فرمان پیامبر (ص) برای بنی جفال جُذامی
 ۳۳۶ نامه پیامبر (ص) به جُذام و قُضاعه
 ۳۳۷ فرمان پیامبر (ص) برای زُهَیر بن قِرَظیم از قُضاعه
 ۳۳۷ نامه پیامبر (ص) برای قبیله عُنَره
 ۳۳۸ نامه پیامبر (ص) برای زَمَل بن عَمرو از بنی عُنَره
 ۳۳۸ نامه پیامبر (ص) برای جَزء بن عَمرو عُنَری
 ۳۳۹ فرمان پیامبر برای الأَسقع بن شُریح بن حُریم از قبیله جَرَم
 ۳۳۹-۳۴۰ متن عربی پیمان با قبیله ثَقیف از وَج (طائف)
 ۳۴۱-۳۴۳ پیمان پیامبر (ص) با قبیله ثَقیف از وَج (طائف)
 ۳۴۳-۳۴۴ مکاتبه با عَتَّاب بن أُسید، فرماندار مکه پیرامون رباخواری ثَقیف
 ۳۴۴-۳۴۵ فرمان پیامبر خدا (ص) به همه مؤمنان، درباره ثَقیف
 ۳۴۵ فرمان پیامبر (ص) به مردم طائف درباره حرام بودن شراب الغُبیراء (ذرت)
 ۳۴۵-۳۴۶ نامه ابوبکر به کارگزار ثَقیف (در روزگار رده)
 ۳۴۶ نامه پیامبر (ص) به قبیله سَعْدین بَنُکَربن هوازِن
 ۳۴۷ فرمان پیامبر (ص) برای مردم جُرَش
 ۳۴۷-۳۴۸ نامه پیامبر (ص) به مردم جُرَش
 ۳۴۸ فرمان پیامبر (ص) برای قبیله خَنَعَم
 ۳۴۹ زنهار نامه پیامبر (ص) برای حارث بن عبدشمس خَنَعَمی
 ۳۴۹ فرمان پیامبر (ص) برای قبیله باهله از ساکنان بیشه
 ۳۵۰ نوشته پیامبر (ص) برای مُطَرَف بن خالد باهلی
 ۳۵۰ فرمان پیامبر (ص) برای نَهْشَل بن مالک باهلی
 ۳۵۱ نامه پیامبر (ص) به اَکبیر و کسان او
 ۳۵۱-۳۵۲ نامه پیامبر (ص) به اَکبیر و مردم دُومَة الجَنَدَل
 ۳۵۲ نامه عبدالرحمن بن عَوف به پیامبر (ص)

- ۳۵۳ پاسخ پیامبر به نامه عبدالرحمن بن عوف
- ۳۵۳ فرمان پیامبر برای قیس بن نعمان
- ۳۵۴ نامه پیامبر (ص) به مردم ذومه الجندل و قبیله کلب
- ۳۵۵-۳۵۶ نوشته‌ای دیگر از پیامبر (ص) برای ایشان
- ۳۵۶ نامه پیامبر (ص) برای بنی معاویه از قبیله طیء
- ۳۵۷ فرمان پیامبر (ص) برای عامر بن أسود طائی
- ۳۵۷ پیمان پیامبر (ص) با بنی جونی از قبیله طیء
- ۳۵۸ پیمان پیامبر (ص) با بنی معن از قبیله طیء
- ۳۵۸ پیمان پیامبر (ص) با جیب بن عمرو از بنی أجا
- ۳۵۹ فرمان پیامبر (ص) برای جابر بن ظالم طائی
- ۳۵۹ فرمان پیامبر (ص) برای ولید بن جابر
- ۳۵۹ برای ربیع بن عامر طائی
- ۳۶۰ اقطاع پیامبر (ص) برای زید الخیل طائی
- ۳۶۰-۳۶۱ فرمان حکمرانی از سوی پیامبر (ص) برای قبیسه، مالک... طائی
- ۳۶۱ نامه پیامبر (ص) به بنی اسد
- ۳۶۲ فرمان پیامبر (ص) برای خضرمی بن عامر اسدی
- ۳۶۲ فرمان پیامبر (ص) برای حصین بن نضله اسدی
- ۳۶۳ متن عربی نامه مستیلمه به پیامبر (ص) و پاسخ وی به مستیلمه
- ۳۶۴ نامه مسیلمه کذاب به پیامبر (ص)
- ۳۶۵ پاسخ پیامبر (ص) به مستیلمه کذاب
- ۳۶۵ اعطای پیامبر (ص) برای سلمه بن مالک از بنی سلیم
- ۳۶۶ نیز اعطای پیامبر (ص) برای سلمه بن مالک از بنی سلیم
- ۳۶۶ اعطای پیامبر (ص) برای وقاص و عبدالله از بنی سلیم
- ۳۶۷ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به عباس بن مرداس سلمی
- ۳۶۷-۳۶۸ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به عباس سلمی (ولی نه پسر مرداس)
- ۳۶۹ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به هوزة بن نبیسه سلمی
- ۳۶۹ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به أجب سلمی
- ۳۷۰ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به راشد سلمی
- ۳۷۰ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به خرام بن عوف سلمی

- ۳۷۱ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به عتبة بن فرقد سلمی
- ۳۷۱-۳۷۲ اقطاع زمین از سوی پیامبر (ص) به أزرق غسانی
- ۳۷۲ فرمان پیامبر (ص) برای قبیله عقیل بن کعب
- ۳۷۳ نامه پیامبر (ص) برای بنی البکاء
- ۳۷۳ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به عبدالرحمن اصم بکائی
- ۳۷۴ نوشته‌ای از پیامبر (ص) به ماعیز بن مالک بکائی
- ۳۷۴ برای معاویه بن ثور بکائی
- ۳۷۵ نامه‌نگاری پیامبر (ص) با ابوبراء ملاءب الأسنه
- ۳۷۵-۳۷۶ نامه پیامبر (ص) به عامر بن طفیل عامری
- ۳۷۶ نامه عامر بن طفیل به پیامبر (ص)
- ۳۷۷ نامه پیامبر (ص) به سهیل بن عمرو در مکه
- ۳۷۷ آزادی-نامه پیامبر (ص) برای یکی از بردگان خود
- ۳۷۸ فرمان اعطایی از سوی پیامبر (ص) به عذاه بن خالد
- ۳۷۸-۳۷۹ نیز نوشته‌ای درباره کالایی فروخته شده از سوی پیامبر (ص) به عذاه
- ۳۷۹ نیز برات خریدی از سوی پیامبر (ص) به عذاه
- ۳۸۰ فرمان اعطایی از سوی پیامبر به السعیر بن عذاه
- ۳۸۰ فرمان اعطایی از پیامبر برای رقاد بن ربیعہ (از هوازن)
- ۳۸۱ فرمان اقطاعی برای ثور بن عروه قشیری (از هوازن)
- ۳۸۱ نامه پیامبر به ضحاک بن سفیان
- ۳۸۲ فرمان اقطاعی برای زبیر بن عوام
- ۳۸۲-۳۸۳ فرمان اقطاعی برای جمیل رزام عنوی
- ۳۸۳ فرمان اقطاعی برای سعید بن سفیان رعلی
- ۳۸۳ فرمانی برای خزیمه بن عاصم
- ۳۸۴ امان‌نامه‌ای از پیامبر (ص) برای نمر بن تولب عنکی
- ۳۸۵ نیز به وی (نمر بن تولب)
- ۳۸۵-۳۸۶ فرمانی از پیامبر (ص) برای عباده بن الأشیب عنزی
- ۳۸۶ نامه پیامبر (ص) به رعیه سحیمی (از قبیله عرینه)
- ۳۸۷ نامه پیامبر (ص) برای بنی حارث بن عمرو بن قریظ
- ۳۸۷ نامه پیامبر (ص) به سیمان بن عمرو کلابی

- ۳۸۸ نامه پیامبر (ص) به عامر بن هلال
- ۳۸۸ فرمان اعطایی از پیامبر (ص) برای هلال بن عامر بن صعصعه
- ۳۸۹ فرمان اقطاعی از پیامبر (ص) برای سیمان بن عمرو بن حجر
- ۳۸۹ برای شذابن ثمامه بن کعب
- ۳۸۹ برای رافع قرظی
- ۳۹۰ برای قیس بن یزید نماینده وادی سبغ
- ۳۹۰-۳۹۱ نامه پیامبر (ص) برای زیاد بن حارث...
- ۳۹۲ برای کبیش بن هونزه
- قرارداد پرداخت سربهای سلمان پارسی میان پیامبر اکرم (ص) و عثمان بن اشل یهودی، به
- ۳۹۲ املائی پیامبر و به خط علی بن ابی طالب (ع)
- ۳۹۳ فرمان آزادی ابوضمیره حبشی برده پیامبر (ص)
- ۳۹۳ نامه سفارشی پیامبر (ص) برای ابوضمیره
- ۳۹۴ نامه پیامبر (ص) به ذی الکلاع، اصفربن نعمان
- ۳۹۴ نامه پیامبر (ص) به فرمانروایان رذمان
- ۳۹۵ مکاتبه پیامبر (ص) با مردی از اهل کتاب
- ۳۹۵ نامه پیامبر (ص) به حراش بن جحش
- ۳۹۶ نامه پیامبر (ص) به یکی از قبایلهها
- ۳۹۶ آموزشهای پیامبر اکرم (ص) درباره پیک
- گزارشهای زمان رده (نامهها و فرمانهایی از پیامبر اکرم (ص) در آخرین روزهای زندگانی وی)
- ۳۹۷-۴۰۱
- ۴۰۲-۴۰۶ نامه سرگشاده ابوبکر به همه از دین برگشتگان (مرتدان)
- ۴۰۶-۴۰۷ نامه نگاری عبدالله بن عبدالله مدائنی با ابوبکر
- ۴۰۷ اعطای حکم سرپرستی فیروز بر یمن به دست ابوبکر
- ۴۰۸ نامه ابوبکر، پیرامون یاری رساندن به پارسیان مسلمان در یمن
- ۴۰۸ نامه ابوبکر به فرماندار طائف
- ۴۰۹ نامه ابوبکر به فرماندار مکه
- ۴۰۹-۴۱۰ فرمان ابوبکر به سران لشکرها درباره پیکار با مرتدان
- ۴۱۱ دو فرمان از ابوبکر به عمرو بن عاص
- ۴۱۱-۴۱۲ نامه ابوبکر درباره بحرین

۴۱۲-۴۱۴	نامه ابوبکر به همه بنی اسد
۴۱۴-۴۱۵	فرمان ابوبکر به خالد بن ولید درباره مسیلمه کذاب
۴۱۵-۴۱۶	اندرزنامه ثمامه به مسیلمه
۴۱۶-۴۱۷	نامه خالد به ابوبکر درباره قوم مُجاعة
۴۱۷	پاسخ ابوبکر به نامه خالد
۴۱۸-۴۱۹	نامه حسان بن ثابت به ابوبکر و فرمان نکوهش امیر ابوبکر به خالد
۴۱۹-۴۲۱	سخن درباره ازدین برگشتن قبیله کینه
۴۲۲-۴۲۴	فرمان ابوبکر به عکرمه
۴۲۵	فرمان ابوبکر به زیاد
۴۲۵	فرمان ابوبکر به کارگزار خود در میان ازدین برگشتگان
۴۲۵	نامه ابوبکر به مهاجر
۴۲۶	نیز فرمانی از ابوبکر
۴۲۶	فرمانی دیگر از ابوبکر
۴۲۷-۴۲۸	متن عربی خطبه حجة الوداع
۴۲۸-۴۳۳	خطبه بازپسین حج پیامبر (ص)

بخش سوم

خلافت راشدین

۴۳۷	واگذاری فرماندهی پیکار عراق و پارسیان به المثنی
۴۳۸	رقابت مذکور بن عدی با المثنی
۴۳۸	هشدار-نامه مثنی به ابوبکر
۴۳۸-۴۳۹	پاسخ ابوبکر به مذکور بن عدی
۴۳۹	پاسخ ابوبکر به مثنی بن حارثه
۴۳۹	نامه ابوبکر به خالد درباره گسیل کردن او به حیره و سپس به شام
۴۴۰	نامه نگاری أسامة بن زید با ابوبکر
۴۴۰-۴۴۱	نامه ابوبکر به اهل حفاش (در یمن)

- ۴۴۱ اقطاع ابوبکر برای عیینة بن حصن... و جلوگیری عمر از آن
- ۴۴۲ نامه ابوبکر به خالد
- ۴۴۲-۴۴۵ نامه‌ای دیگر از ابوبکر به خالد
- ۴۴۵ نامه‌ای دیگر از ابوبکر به المثنی پسر حارثه شیبانی
- ۴۴۵-۴۴۶ نامه خالد بن ولید به مرزبان پارس
- ۴۴۶ نامه خالد از حیره به مردم پارس
- ۴۴۶-۴۴۷ پیمان خالد با مردم حیره
- ۴۴۷-۴۴۹ نامه خالد به مردم حیره
- ۴۴۹-۴۵۰ پیمان خالد با مردم بانقیاء و باروسما و آلیس
- ۴۵۰-۴۵۱ پیمان خالد با مردم بانقیاء و بسما
- ۴۵۱ نامه خالد به سران مردم پارس
- ۴۵۲-۴۵۳ نامه‌ای دیگر از خالد به سران پارس
- ۴۵۴ نامه خالد به مردم عین التمر
- ۴۵۴ نامه خالد به مردم آلیس
- ۴۵۴-۴۵۵ پیمان صلح خالد با فرمانده لشکر عانات
- ۴۵۵ نامه خالد به مردم النقیب و الکوائل
- ۴۵۶ پیمان خالد با مردم قرقیسیا
- ۴۵۶-۴۵۷ پیمان خالد با مردم بهقباد
- ۴۵۷ فرمان ابوبکر درباره منع فرستادن سرهای کشته بزرگان
- ۴۵۸ فرمان ابوبکر به فرمانروایان سپاه شام درباره ربا
- ۴۵۸ نامه ابو عیینده از جابیه به ابوبکر
- ۴۵۹ فرمان ابوبکر به خالد
- ۴۵۹-۴۶۰ نامه ابوبکر به خالد بن ولید
- ۴۶۰ نامه خالد به مسلمانان شام
- ۴۶۱ نامه خالد به ابو عیینده جراح
- ۴۶۱-۴۶۲ نامه ابوبکر به ابو عیینده
- ۴۶۲ نامه خالد به بنی مشجمه
- ۴۶۳ نامه خالد به یزید بن ابوسفیان...
- ۴۶۳-۴۶۴ نامه خالد به فرماندهان لشکرهای مسلمانان

- ۴۶۴-۴۶۵ نامه خالد به ابوبکر درباره پیروزی در اُجنادین
 ۴۶۵ نامه ابوبکر به خالد و یزید بن ابوسفیان
 ۴۶۵-۴۶۷ نامه ابوبکر به پادشاهان یمن و مردم مکه، درباره رفتن به پیکار
 ۴۶۷-۴۶۹ نامه ابوبکر به مردم یمن درباره جهاد با رومیان
 ۴۶۹ نامه ابوبکر به خالد در عراق درباره یاری به مسلمانان در شام
 ۴۶۹-۴۷۰ مکاتبه میان ابو عبیده و ابوبکر
 ۴۷۱-۴۷۲ مکاتبه میان یزید بن ابوسفیان و ابوبکر
 ۴۷۲ نامه مردم شام به پادشاه روم درباره آمدن تازیان
 ۴۷۳ نامه ابو عبیده به ابوبکر درباره ارتباط مردم شام با پادشاهشان
 ۴۷۳-۴۷۴ پاسخ ابوبکر به نامه ابو عبیده
 ۴۷۴-۴۷۵ وصیت ابوبکر درباره جانشین ساختن عمر
 ۴۷۵ نامه عمر، هنگام پیکار یرمُوك
 ۴۷۶ نامه عمر به کارگزاران خود
 ۴۷۶-۴۷۸ فرمان عمر به یکی از کارگزاران خود
 ۴۷۸ فرمان عمر به سعد بن ابی وقاص
 ۴۷۹ نامه عمر درباره هلال ماه رمضان
 ۴۷۹ آموزشهای عمر برای رزم آوران مسلمان
 ۴۸۰ آموزشهای عمر به نافع بن عبدالحارث فرمانده لشکر
 ۴۸۰ نامه عمر درباره حکم پناه دادن برده مسلمان به غیرمسلمان
 ۴۸۱-۴۸۲ نامه عمر و سعد بن ابی وقاص به یکدیگر
 ۴۸۲-۴۸۳ فرمان عمر به سعد وقاص
 ۴۸۳-۴۸۴ فرمانی دیگر از عمر به سعد
 ۴۸۴-۴۸۵ مکاتبه عمر و سعد درباره قادیسیه
 ۴۸۵ نامه سعد به عمر، پس از نبرد قادیسیه
 ۴۸۵-۴۸۶ پاسخ عمر و بنانهادن شهر کوفه
 ۴۸۶-۴۸۷ نامه عمر به مردم کوفه
 ۴۸۷ نامه سعد به عمر درباره روزبه پسر بزرگمهر پارسی
 ۴۸۸ نامه نگاری سپاهیان با عمر
 ۴۸۸-۴۸۹ پاسخ عمر به نامه سپاهیان

- ۴۸۹ نامه‌ای دیگر از جنگاوران مسلمان به عمر
- ۴۹۰ نامه عمر در پاسخ ایشان
- ۴۹۰-۴۹۱ نامه عتبة بن غزوان به عمر و پاسخ آن
- ۴۹۱ فرمان عمر درباره آزادسازی اسیران مناخر
- ۴۹۲ فرمان عمر درباره آزادسازی اسیران میسان
- ۴۹۲ نامه سعد به عمر و پاسخ عمر به وی
- ۴۹۳ نامه سعد به عمر، درباره سرشماری و پاسخ عمر به وی
- ۴۹۴ نیز نامه‌نگاری سعد با عمر
- ۴۹۴-۴۹۵ فرمان عمر به سعد، هنگام گشودن عراق
- ۴۹۵-۴۹۶ مکاتبه عمر با عثمان بن حنیف درباره مسأله سرزمین عراق
- ۴۹۶ نامه عمر به مردم بصره، درباره فرمانروایی ابوموسی بر ایشان
- ۴۹۶-۴۹۹ نامه عمر به عبدالله بن قیس، ابوموسی اشعری
- ۵۰۰ نیز فرمان عمر به ابوموسی اشعری
- ۵۰۱ فرمانی دیگر از عمر به ابوموسی درباره برگزیدن قاضیان
- ۵۰۱ نامه عمر به معاویه بن ابوسفیان
- ۵۰۲ نامه عمر به ابو عبیده جراح درباره داوری
- ۵۰۲ نامه عمر به ابو عبیده و معاذ درباره تعیین قاضیان دون پایه
- ۵۰۳ مکاتبه عمر و قاضی شریح، قاضی کوفه
- ۵۰۳-۵۰۴ فرمان عمر به نعمان مقرر فرمانده سپاه
- ۵۰۴ پیمان نعمان با مردم ماه بهراذان
- ۵۰۵ پیمان حذیفه بن یمان با مردم ماه دینار
- ۵۰۵-۵۰۶ پیمان اصفهان
- ۵۰۶ پیمان با مردم ری
- ۵۰۷ پیمان با مردم دماوند و دیگر مردمان
- ۵۰۷-۵۰۸ پیمان با مردم قومس
- ۵۰۸ بستن پیمان با مردم گرگان
- ۵۰۹ پیمان با مردم طبرستان و گیلان
- ۵۰۹-۵۱۰ پیمان با مردم آذربایجان
- ۵۱۰-۵۱۱ نامه عمر به عتبة بن فرقند درباره پارچه دیبا

- ۵۱۱ گواهی - نوشته پرداخت خراج
- ۵۱۲ فرمان عمر درباره از شیر گرفتن کره‌اسپها در بصره
- ۵۱۳ فرمانی از عمر به ابوموسی درباره یکی از مسلمانان
- ۵۱۳ پیمانی با بزرگ هرات
- ۵۱۴ نامه مرزبان مرو رود به احنف بن قیس
- ۵۱۴-۵۱۵ پاسخ احنف به مرزبان مرو رود
- ۵۱۵-۵۱۶ پیمان با مردم ذئیل در ارمنیه
- ۵۱۶-۵۱۷ نامه‌ای به مردم تفلیس
- ۵۱۷-۵۱۸ پیمان با مردم تفلیس
- ۵۱۸ تجدید پیمان با مردم تفلیس
- ۵۱۹ پیمان با مردم موقان (مغان)
- ۵۱۹-۵۲۰ پیمان با شهر براز و مردم ارمنیه
- ۵۲۰ پیمان خالد با مردم دمشق
- ۵۲۱ پیمان ابو عبیده با مردم دمشق
- ۵۲۱-۵۲۲ فرمان عمر به شهرها درباره عزل خالد بن ولید از فرماندهی سپاه و انگیزه‌های آن
- ۵۲۲ نامه عمر به ابو عبیده جراح، درباره درگذشت ابوبکر
- ۵۲۲-۵۲۳ پاسخ ابو عبیده و معاذ جبل به عمر
- ۵۲۳-۵۲۴ نامه عمر در پاسخ نامه ابو عبیده و معاذ
- ۵۲۴-۵۲۵ فرمان عمر بر عزل خالد و نصب ابو عبیده به فرمانروایی شام
- ۵۲۵ نامه عمرو عاص به ابو عبیده جراح
- ۵۲۶ نامه‌ای از ابو عبیده به عمر، همراه با گزارشهایی برای وی
- ۵۲۷ پاسخ عمر به نامه ابو عبیده
- ۵۲۷-۵۲۸ نامه ابو عبیده به عمر درباره پیروزی در بیکار اردن
- ۵۲۸-۵۲۹ صلح با مردم الفحل
- ۵۲۹ نامه ابو عبیده به عمر و کسب تکلیف از وی درباره دشمنانی که نگریخته بودند
- ۵۲۹-۵۳۰ پاسخ عمر به ابو عبیده، پیرامون رفتار با سرزمینهای گشوده
- ۵۳۰-۵۳۱ صلحنامه مردم حمص
- ۵۳۱ نامه ابو عبیده به عمر، با گزارش فتح حمص
- ۵۳۲ نامه عمر در پاسخ نامه ابو عبیده

- ۵۳۲ نامه ابو عبیده به میسر بن مسروق در ناحیه حلب
- ۵۳۳ نامه ابو عبیده به عمر درباره تخلیه شهر جمص و بازگردانیدن مالیاتها به مردم آن شهر
- ۵۳۴ پاسخ عمر به نامه ابو عبیده
- نامه عمرو عاص به ابو عبیده و بازگردانیدن داراییهای مردم دمشق به آنان هنگام تخلیه آن شهر
- ۵۳۵
- ۵۳۶ پاسخ ابو عبیده به نامه عمرو عاص
- ۵۳۷-۵۳۸ نامه عمرو عاص به مردم ایلیا (بیت المقدس)
- ۵۳۸ پاسخ مردم ایلیا به نامه عمرو عاص
- ۵۳۸-۵۳۹ رسیدن ابو عبیده به یرموک و درخواست یاری از عمر
- ۵۳۹-۵۴۱ نامه عمر به ابو عبیده در پاسخ نامه وی
- ۵۴۱ نامه ابو عبیده جراح به میسر بن مسروق، فاتح انطاکیه و المصیبه
- ۵۴۲ مکاتبه ابو عبیده و عمر
- ۵۴۲ زنهار - نامه ابو عبیده به مردم قنشرین
- ۵۴۳ مکاتبه ابو عبیده با مردم ایلیا
- ۵۴۳-۵۴۴ نامه ابو عبیده به عمر بن خطاب، هنگام پیروزی در یرموک
- ۵۴۴-۵۴۵ نامه عمر به ابو عبیده در پاسخ نامه او
- ۵۴۵ نامه سعید بن زید به ابو عبیده
- ۵۴۶ نامه ابو عبیده به عمر و فراخواندن وی به ایلیا
- ۵۴۷-۵۴۸ فرمان عمر مبنی بر جلوگیری از تقسیم شهرهای گشوده شده، به عنوان غنیمت
- ۵۴۹ پیمان با مردم بعلبک
- ۵۴۹-۵۵۰ نامه عمر به ابو عبیده درباره ارت
- ۵۵۰ نامه عمر به ابو عبیده درباره شنا و تیراندازی
- ۵۵۱ نامه عمر درباره زکات اسبان و بردگان
- ۵۵۱-۵۵۲ پیمان با مردم بیت المقدس
- ۵۵۲-۵۵۳ نامه عمر به عمار یاسر درباره جواز آشامیدن الطالا
- ۵۵۳-۵۵۴ نامه معاذ جبل به عمر درباره درگذشت ابو عبیده
- ۵۵۴ نامه عمرو عاص به عمر درباره درگذشت معاذ جبل
- ۵۵۵ فرمانروایی یزید بن ابوسفیان بر سپاهیان شام
- ۵۵۵-۵۵۶ دو نامه از عمر درباره گماشتن یزید به فرماندهی سپاهیان شام

- ۵۵۶ نامه یزید بن ابوسفیان به فرماندهان سپاهیان شام
- ۵۵۶-۵۵۷ نامه یزید به عمر، همراه با مژده فتح قیساریه و پاسخ عمر به وی
- ۵۵۸ نامه یزید از بستر مرگ به عمر و انتخاب برادرش معاویه به جای خویش
- ۵۵۸-۵۵۹ پیمان با مردم اُذ
- ۵۵۹ پیمان با مردم الرُّقه
- ۵۵۹-۵۶۰ پیمان با اسقف الرُّها
- ۵۶۰ پیمان با مردم الرُّها
- ۵۶۰-۵۶۱ کوچ دادن مردم عَرَب السُّوس
- ۵۶۱-۵۶۲ نامه عمر هنگام پیکار با رومیان
- ۵۶۲ نامه عمر به عمروعاص، هنگام عزیمت وی برای گشودن مصر
- ۵۶۲ فرمان عُمر برای عمروعاص فرماندار مصر
- ۵۶۳-۵۶۵ پاسخ عمرو به عمر در وصف مصر
- ۵۶۵ رایزنی عمر درباره سفر در دریا
- ۵۶۵-۵۶۶ پیمان با مردم مصر
- ۵۶۷ پیمانهایی به هنگام گشودن مصر
- ۵۶۷ نامه عمروعاص به عمر، پیرامون گشودن مصر برای بار دوم
- ۵۶۸ فرمان عمر، مبنی بر بخش نکردن مصر به عنوان غنیمتی جنگی
- ۵۶۸-۵۶۹ داستان رود نیل و قربانی دادن همه ساله زنی جوان به آن رود
- ۵۶۹-۵۷۰ فرمان عمر درباره آزادساختن اسیران
- ۵۷۰ فرمان عمر درباره ستاندن گزیت از مردم مصر
- ۵۷۰-۵۷۱ پیمان با مردم اَنْطابُلُس
- ۵۷۱ پیمان با بَرَبْران لواته
- ۵۷۲-۵۷۳ آموزشهای عمر به فرماندهان لشکر و کارگزاران دریافت سرگزیت
- ۵۷۳ دستور عمر درباره رفتار با مردم ذمی
- ۵۷۳ فرمان عمر درباره کشتن خوکیها
- ۵۷۴ فرمان عمر درباره نهادن شرطهایی بر زردشتیان
- ۵۷۵ نامه عمر درباره آموزش قرآن کریم به مردم و پرداخت مزد به فراگیرنده
- ۵۷۵ مکاتبه ابوهریره و عمر درباره نماز جمعه
- ۵۷۶ فرمان عمر به پیکارگران که گاه‌گاه نزد زنان خود بروند

- ۵۷۶ نامه‌نگاری عمر با حذیفه درباره ازدواج با زنی یهودی
- ۵۷۷ فرمان عمر درباره زنی که بی‌حضور گواهان ازدواج کرده بود
- ۵۷۷ فرمان عمر درباره زنی که پیش از آزاد کردن برده خود با او ازدواج کرده بود
- ۵۷۸ فرمان عمر درباره کنیز شوهرداری که فروخته شده بود
- ۵۷۸ فرمان عمر درباره دوبار طلاق گرفتن زن
- ۵۷۹ فرمان عمر درباره عین
- ۵۷۹ نیز فرمان عمر درباره مردی عین
- ۵۷۹-۵۸۰ مبالغه عمر در گرامیداشت زیدبن ثابت
- ۵۸۰ نامه‌نگاریهای عمر و خالدبن ولید درباره نوره
- ۵۸۱ نامه خالدبن ولید به عمر درباره باده‌گساری
- ۵۸۱ نامه‌نگاری عمر و عمروبن عاص درباره ارث
- ۵۸۲ نامه‌نگاری با عمر درباره ارث، به هنگام شیوع وبا
- ۵۸۲-۵۸۶ فرمان عمر درباره کسی که از پذیرفتن میراث سر، باز می‌زد.
- ۵۸۳ نامه‌نگاری با عمر پیرامون مسائل ارث نسبت به پسر و مادر بزرگ
- ۵۸۳ فرمان عمر درباره ترجیح یکی از دو گروه خویشاوند بر گروه دیگر در ارث
- ۵۸۴ فرمان عمر درباره بهره‌مندی پدر بزرگ از ارث
- ۵۸۴ نیز فرمان عمر به ابوموسی اشعری درباره ارث پدر بزرگ
- ۵۸۵ فرمان عمر به شریح قاضی درباره میراث فرزندخوانده
- ۵۸۵-۵۸۶ مکاتبه ابوموسی با عمر درباره گمرکهای بازرگانی میان دولتها
- ۵۸۶ نامه عمر درباره گمرکهای بازرگانی بین‌المللی
- ۵۸۶-۵۸۷ مکاتبه با عمر درباره زکات زنیورعسل و عسل
- ۵۸۷ نامه‌ای به عمر درباره گرانی عسل
- ۵۸۸ عمر سرپرستی محاسبات خراج را به مردی رومی می‌سپرد.
- ۵۸۸ فرمانهای عمر درباره قصاص
- ۵۸۸ نامه ابوموسی اشعری به عمر، درباره تقویم
- ۵۸۹ فرمان عمر به برکناری کاتب ابوموسی
- ۵۸۹ نامه عمر درباره براء بن مالک انصاری
- ۵۹۰ نامه عمر به ابوموسی درباره کندن رود ابله
- ۵۹۰ نامه عمر درباره جایگاه مردم غیرتازی در جامعه تازیان

- ۵۹۱ نامه عمر دربارهٔ برابری مسلمانان تازی و غیرتازی
- ۵۹۱ نامه عمر دربارهٔ داراییهای کسانی از مردم ذمی که اسلام آوردند
- ۵۹۲-۵۹۳ نامه‌های عمر دربارهٔ رفتار با بنی تغلب
- ۵۹۳-۵۹۴ نامه ابو عبیده به مردم دیر طایا (یا: طایا)
- ۵۹۴ نامه‌نگاری با عمر دربارهٔ آنکه دست‌آوردهٔ جنگی از آن چه کسی است
- ۵۹۵ نامه سعد وقاص به عمر دربارهٔ دست‌آورده‌های جنگی
- ۵۹۵-۵۹۶ نامه‌نگاری با عمر دربارهٔ بازگردانیدن دارایی مسلمانان از دست دشمن
- ۵۹۶-۵۹۷ نامه‌نگاری با عمر دربارهٔ گنجی که در گور دانیال نبی (ع) یافت شده بود
- ۵۹۷ نامه‌نگاری با عمر پیرامون گنجی در مدائن
- ۵۹۷-۵۹۸ نامه عثمان به کارگزاران خود
- ۵۹۸ نامه عثمان به فرماندهان لشکر در مرزها
- ۵۹۸-۵۹۹ نامه عثمان به کارگزاران خراج
- ۵۹۹ نامه عثمان به همهٔ مردم
- ۵۹۹-۶۰۰ نامه عثمان به مردم شهرها
- ۶۰۰ عثمان، بردگانی می‌خرد (گویا برای آزادساختن).
- ۶۰۰-۶۰۲ پیمان با مردم نوبه
- ۶۰۲ فرمان عثمان به ولید بن عقبه
- ۶۰۲-۶۰۳ فرمان اقطاعی از عثمان برای عثمان بن ابوالعاص
- ۶۰۳-۶۰۴ گشودن اندلس
- ۶۰۴ نامه عثمان به علی (ع) هنگام محاصرهٔ خانه‌اش
- ۶۰۵-۶۰۹ داستان نامه‌های عثمان به والی مصر برای کشتن محمد بن ابی بکر و ...
- ۶۱۰-۶۱۱ متن عربی پیمان حکمیت میان علی (ع) و معاویه در صیفین
- ۶۱۲-۶۱۸ پیمان حکمیت میان علی (ع) و معاویه بن ابی سفیان
- ۶۱۸-۶۱۹ نامه معاویه، به امپراتور روم
- ۶۱۹ نامه علی (ع) دربارهٔ خریدن کنیزکی ...

بخش چهارم ذیل و پیوستها

پیوست ۱

۶۲۳-۶۲۶	پیمان نامه پیامبر (ص) برای بستگان زردشتی سلمان پارسی
۶۲۶	پیمان پیامبر (ص) با یهود
۶۲۶-۶۲۹	پیمان نامه های پیامبر (ص) با ترسایان
۶۲۹-۶۳۱	پیمان با ترسایان ارمنی
۶۳۲-۶۳۶	نیز پیمان نامه پیامبر (ص) با ترسایان
۶۳۶-۶۳۷	نامه تسلیت پیامبر (ص) به معاذجبل در مرگ فرزندش
۶۳۷-۶۳۸	فرمان پیامبر (ص) برای زاکانیان قزوین
۶۳۹-۶۴۱	نوشته پیامبر (ص) برای فردی ناشناخته
۶۴۱-۶۴۷	باب فرمان امام به کارگزاران خود، پیرامون رفتار با مسلمانان
۶۴۷-۶۴۸	فرمان عمر و فرمان علی (ع) برای خاندان کاکله
	فهرستها:
۶۴۹-۷۰۰	واژه نامه
۷۰۱-۷۱۹	کتابنامه
۷۲۰	کتابنامه مترجم
۷۲۹	فهرست راهنما:

(نامنامه، نام جایها، نام قبیله ها، بتها، مثلها، اصطلاحات، فهرست موضوعی، نشانه های اختصاری فهرست راهنما)

پیوست ۲

۷۸۱-۸۰۰